

højere Arbejds løn? Hvad hjælper det Arbejderne, naar Arbejdsgiverne besvare ethvert nok saa beskedent og rimeligt Forlangende med Lockout-Trusler?

Her er en national Opgave, her er en Opgave for et nationalt Samlingsarbejde, nemlig at være med til at gøre, hvad vi formaa, for at afvikle vor Gæld til Udlandet, at indrette vor Økonomi baade i Landbruget og i Industrien saaledes, at vi komme til et Vendepunkt i økonomisk Henseende, saaledes at Gælden aftager i Stedet for som nu at vokse. Men skulle vi virkelig kunne samle de nationale Kræfter om denne Opgave, saa gælder det om, at vi ikke splitte Kræfterne eller lade dem forløbe paa Militarismen. Det gælder om, at vi skabe den højeste Oplysning i Landet, at vi indrette os med den bedste Teknik baade i Landbrug og Industri, at de store Jordegodser, der ligge hen helt eller halvt uproduktive, inddrages under Samfundet og udnyttes nationalt. Det gælder om at faa Arbejdet fornuftigt og planmæssigt fordelt, saa at Arbejds kraft ikke skal gaa ledig et Sted, medens der er Brug for den andre Steder. Her er store nationale og sociale Opgaver, der ligge og vente paa dem, som elske deres Folk og deres Fædreland, og som ville være med til at samle alle gode Kræfter til Folkets Højnelse og Fædrelandets Fremgang. Her er Opgaver. Men disse Opgavers Løsning bliver mer eller mindre umuliggjort, hvis vi skulle ofre baade Pengene og Kræfterne og Energien og Begejstringen paa en Militarisme, som efter alle Historiens Vidnesbyrd kun fører os længere og længere ud i Hængedyndet.

Spørgsmaalet er, om Danmark skal gøre sig til en Karikatur af Militærstaterne, en Militærstat, der i Virkeligheden kun vil vække Latter alle andre Steder, eller vi skulle stræbe efter at naa det, vi kunne naa: at gøre os til en lille god Mønsterkommune, der kan gaa i Spidsen i kulturel Henseende. Vor socialdemokratiske Antimilitarisme er ikke et forknyt: Hvad kan det nytte, men et begejstret: Det kan nytte, det kan nytte at komme Brutaliteten og Raaheden, Magten, til Livs. Det kan nytte at bekæmpe Krigen og Krigsrustningerne herhjemme som i alle andre

Lande. Vi ere ikke ene derom. De arbejde sammen med os andre Steder. Hvis vi ere stærke nok til at afruste herhjemme, vokse vi os samtidig — det siger jeg til det ærede Medlem for Randers Landkreds (Bjerre) — stærke nok til at gøre det ogsaa i andre Lande. Socialdemokratiet er en i alt væsentligt ensartet voksende Bevægelse i alle Lande.

Ved de forestaaende Valg er det min faste Tro, at alle de Befolkningslag, der ikke ere klasseinteresserede i Militarismen, det vil sige alle de, som ikke have Interesse i Kapitalimens Opretholdelse, det vil sige Underklasserne, det vil sige først og fremmest hele den store Arbejderklasse, hos hvem der findes en stor og sand Fædrelandskærlighed, men ikke den mindste Sangbund for Militarismen, hele Husmandsstanden, men ogsaa alle de Bønder, der i Virkeligheden ere og føle sig som produktive Samfundsbønder og ikke som Overklassebønder, ikke de halve Proprietærer, men alle virkelige Bønder, alle disse Samfundslag, der ikke ere klasseinteresserede i Kapitalismen, i det bestaaende Udbyttesystems Opretholdelse, de ville og maa samle sig mod Militarismen. Det, vi staa overfor, er en Afslutning af en Menneskealders Kamp. Hvis disse militære Planer sejre, vil den danske politiske Historie i de sidste 30—40 Aar for de kommende Historiekrivere se helt anderledes ud, end den ellers vil. Hvis disse militære Planer sejre, saa kæmpede Venstre gennem en Menneskealder for en Løgn, medens Højre stod paa Sandhedens Grund. Hvis disse militære Planer sejre, ville kommende Historiekrivere give Venstre Uret og Højre Ret, og hele Synet paa vor Kamp gennem de 30—40 Aar vil være totalt forandret for Eftertiden. Skulle alle disse Militærplaner og den Opfattelse, der ligger bag ved dem, gennemføres, burde Venstre aldrig have taget Kampen op om de militære Spørgsmaal med Højre, og saa burde Forfatningskampen aldrig være udbrudt her i Landet. Men overfor disse truende Farer indadtil og overfor Farerne udadtil, truende social Reaktion, truende økonomisk Forældelse til Udlandet, haaber og tror jeg, at alle virkelige demokratiske Kræfter